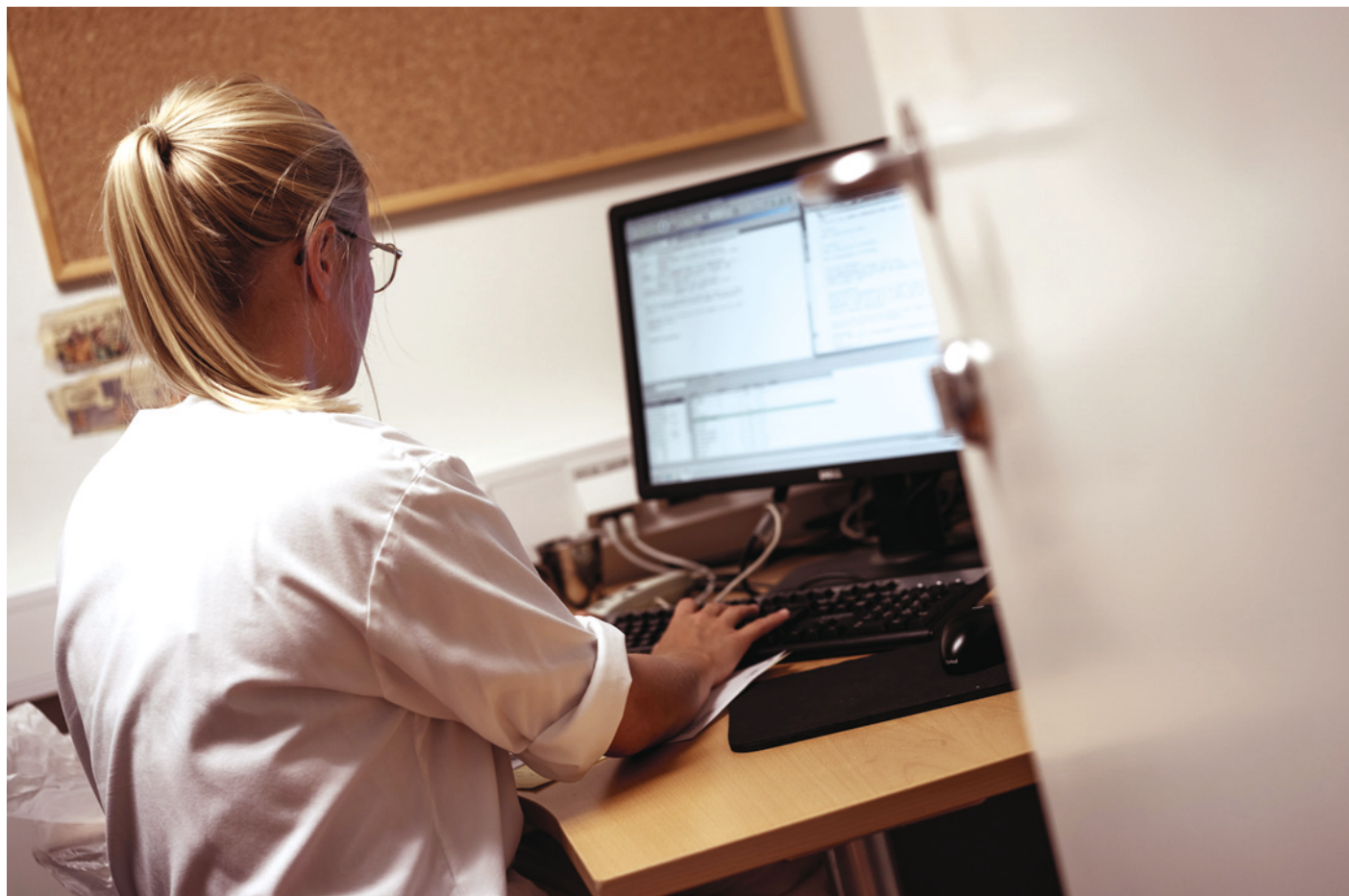

Sykenærvær

Leger går på jobb når de burde vært hjemme, særlig hvis de taper penger.

Illustrasjonsfoto: Ole Kristian Losvik

Sykenærvær er å gå syk på jobb når man egentlig burde vært hjemme. Leger har et spesielt høyt sykenærvær. I en undersøkelse fra 2005 var det bare juristene som oftere enn legene ikke hadde vært sykmeldt siste seks måneder (63 % mot legenes 61 %). Tilsvarende tall, kontrollert for kjønn, var 52 % for lærere og 44 % for sykepleiere (LEFO, upubliserte data). Leger går på jobb med plager de ville sykmeldt sine pasienter for og eventuelt smittet dem med (1). På den annen side vet vi at de har bedre helse enn de fleste andre yrkesgrupper, bl.a. fordi de har en sunnere livsstil (2).

Den viktigste årsaken til legenes høye sykenærvær er nok at legerollen ikke harmonerer med å være syk. En syk lege kan jo lett oppfattes som et omvandrende bevis på egen inkompetanse. Men det er nylig vist at høyt sykenærvær for leger også er forbundet

med økt risiko for utbrenthet (3) og at en sykmelding kan forebygge utbrenthet (4). Når et uventet sykefravær innebærer redusert inntekt, som det gjør for nesten 7 000 allmennleger og privatpraktiserende spesialister i Norge, vil sannsynligvis også økonomi spille en rolle.

Dette har vi nylig sett på ved Legeforskningsinstituttet ved å sammenlikne sykefravær blant sykehusleger med privatpraktiserende leger (5). Vi fant at 84 % av de privatpraktiserende ikke hadde hatt sykefravær siste år, mot 60 % av de fastlønte sykehuslegene. Vi fant også at lav profesjonell autonomi var en signifikant prediktor for sykefravær, men ikke psykososialt stress, kjønn eller alder.

Olaf G. Aasland
olaf.aasland@legeforeningen.no

Olaf G. Aasland (f. 1944) er seniorforsker ved Legeforskningsinstituttet.

Litteratur

1. Rosvold EO, Bjertness E. Physicians who do not take sick leave: hazardous heroes? *Scand J Public Health* 2001; 29: 71–5.
2. Aasland OG. Legelivsstil. *Tidsskr Nor Legeforen* 2015; 135: 362.
3. Thun S, Fridner A, Minucci D et al. Sickness present with signs of burnout: the relationship between burnout and sickness presenteeism among university hospital physicians in four European countries. *Scandinavian Psychologist* 2014; 1: e5.
4. Isaksson Ro KE, Tyssen R, Gude T et al. Will sick leave after a counselling intervention prevent later burnout? A 3-year follow-up study of Norwegian doctors. *Scand J Public Health* 2012; 40: 278–85.
5. Rosta J, Tellnes G, Aasland OG. Differences in sickness absence between self-employed and employed doctors: a cross-sectional study on national sample of Norwegian doctors in 2010. *BMC Health Serv Res* 2014; 14: 199.